

Za inne roboty, niewyszczególnione w powyższym wyliczeniu, stawki powinny być obliczone w ten sposób, ażeby kaflarz przy normalnej wydajności otrzymywał za godzinę nie mniej niż zł 1.50

§ 8.

Ustala się dla parkieciarzy następujący cennik płac za jeden metr kwadratowy:

a) układanie na gwałdz z przesortowaniem i przybiciem listwy	zł 0.55
cyklinowanie z nacieraniem	zł 0.35
b) za podstawę przyjmuje się deszczułki 25 cm długie; za deszczułki 20 cm długie ustala się cenę wyższą o	zł 0.10
c) układanie na lepnik z przesortowaniem i przybiciem listwy	zł 0.60
cyklinowanie z nacieraniem	zł 0.35
d) za kolorowanie deszczulek na wyraźne żądanie pracodawcy cena wyższa o	zł 0.10
e) układanie kwadratów z deszczulek z przybiciem listwy	zł 0.60
cyklinowanie z nacieraniem	zł 0.35
f) wszelkie układanie do fryzy drożej o	zł 0.10
g) cyklinowanie starej posadzki	zł 0.45
h) cyklinowanie starej posadzki przekładanej	zł 0.50
i) wszelkie przekładania oraz wszelkie reperacje starej posadzki za godzinę	zł 0.90
j) ściąganie wyłącznie kantów za 1 mtr ²	zł 0.20

§ 9.

Zatrudnianie robotnika winno obejmować pełny dzień pracy, o ile nie nastąpią przyczyny od pracodawcy niezależne.

§ 10.

Jeżeli przerwa w pracy wynika nie z winy pracodawcy lub spowodowana jest warunkami atmosferycznymi, pracownik nie ma prawa za czas przerwy żądać zapłaty.

Jeżeli brak materiału lub przeszkoda w ruchu powstała przed rozpoczęciem pracy, a pracownik do pracy się już stawił, należy się pracownikowi wynagrodzenie w wysokości 2 godzinnego zarobku.

§ 11.

Rusztowania, na których pracują robotnicy będą sporządzane przez robotników ciesielskich. Robotnicy innych kategorii jak murarze, pomoc budowlana, kamieniarze i robotnicy pokrewnych zawodów budowlanych, którzy będą korzystać z rusztowań, nie mają obowiązku ani stawiania rusztowań, ani też ciągnięcia drabin. Robotnikom tym pracodawca zobowiązany jest oddać rusztowanie gotowe do pracy.

§ 12.

Na każdej budowie pracodawca obowiązany jest dostarczyć pomieszczenie dla przechowywania ubrań i narzędzi pracowniczych, oraz umożliwić ogrzewanie posiłków.

§ 13.

Wypłata zarobków winna być dokonywana co tydzień bezpośrednio po zakończeniu pracy w sobotę i winna następować w miejscu wykonania pracy.

§ 14.

Warunki umowy indywidualnej o pracę mniej korzystne dla robotnika niż przewiduje orzeczenie są nieważne i ulegają zastąpieniu z mocy prawa przez odpowiednie postanowienia niniejszego orzeczenia, natomiast warunki korzystniejsze pozostają w mocy.

§ 15.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje przy wykonywaniu wszelkich robót budowlanych, kamieniarsko - budowlanych, blacharsko - budowlanych, malarskich, kaflarskich i parkieciarskich na obszarze okręgu administracyjnego wielkiego Lwowa.

§ 16.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 20 maja 1936 r. do dnia 31 marca 1937 r.

Przewodniczący:

(—) *Wacław Prenter*

Naczelnik Wydziału

Ministerstwa Opieki Społecznej

Członek

(—) *Antoni Gerstman*

Wiceprezes Sądu Apelacyjnego we Lwowie

Członek

(—) *Franciszek Szczygiel*

Naczelnik Wydziału komunikacyjno - budowlanego Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie.

UZASADNIENIE.

Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza, jako powołana do załatwienia zatargu w przemyśle budowlanym we Lwowie, rozpatrzyła w jaknajszerszym zakresie sprawy robotników budowlanych i objęła orzeczeniem wszystkie przedstawione przez organizacje pracownicze kategorie robotników z tej gałęzi przemysłu, zarówno te, które w latach poprzednich bywały obejmowane normami umownymi, jak murarze, cieśle, malarze, kaflarze, parkieciarze i niewykwalifikowani robotnicy, jak też i te kategorie, które dotychczas objęte umowami nie były, jak koźlarze, zbrojarze, betoniarze, kamieniarze budowlani, stolarze budowlani i blacharze budowlani.

Pracownicy innych działów przemysłu, którzy wspólnie z robotnikami budowlanymi objęci byli zatargiem, a więc ceglarze i robotnicy ziemni i drogowi, nie mogli być objęci orzeczeniem Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ponieważ praca ich nie wchodzi w zakres robót budowlanych. Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza wyraża jednak głębokie przekonanie, że unormowanie warunków pracy i płacy w przemyśle budowlanym przez wytknięcie określonego kierunku wpłynie zdecydowanie na załatwienie sprawy zarobkowej i w tych gałęziach pracy.

Zagadnienie poziomu płac robotników budowlanych posiada zasadnicze znaczenie nie tylko dla bezpośrednio zainteresowanych stron robotników i pracodawców budowlanych, lecz również w wysokim stopniu dla całego życia gospodarczego. Przemysł budowlany, zarówno wykonujący roboty na rzecz instytucji publicznych, jak i właścicieli prywatnych, opiera się na określonych funduszach, a temsamem znaczna wyższość kosztów robocizny wpłynęłaby zdecydowanie ujemnie na sam rozwój ruchu budowlanego i przyczyniłaby się do wydatnego ograniczenia zatrudnienia. Poza tem Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza nie mogła traktować sprawy wysokości płac robotników budowlanych w oderwaniu od innych ośrodków przemysłowych i wielkomijskich kraju, a w związku z tem uznała za konieczne przeprowadzić pewną korekturę płac w sensie korzystnym dla robotników.

Orzeczenie Komisji ustala jedynie minimalne zarobki robotnicze, a więc takie, poniżej których opłacać robotników nie wolno, nawet gdyby była w tej mierze obopólna zgoda stron.

Orzeczenie nie określa zupełnie granicy zarobków, ponieważ takie określenie bywa szkodliwe dla rozwoju płac wykwalifikowanych pracowników, stwarzając pozory prawnej przeszkody do osiągnięcia wyższego wynagrodzenia; określenie minimalnej płacy daje ochronę płacy przeciętnego pracownika i nie stanowi żadnej trudności w osiągnięciu wyższej płacy więcej wykwalifikowanych robotników.

Określenie kilku stawek płac dla jednej kategorii robotników daje powody do zatargów przy zaliczeniu do poszczególnych kategorii, nawet przy szczegółowym określeniu kwalifikacji każdej kategorii, a tembardziej jest niemożliwym, gdy szczegółowe sprecyzowanie kategorii nie nastąpiło.

W sprawie ustalenia płacy dniówkowej czy godzinowej, Komisja nie została przekonana argumentami, że płace dniówkowe jedynie gwarantują ochronę 8-io godzinnego dnia pracy i dlatego pozostawiła dotychczasowy system płacy — zgodnie zresztą z systemem przyjętym w pozostałych ośrodkach budowlanych kraju. Przy ustaleniu systemu płac godzinowych, Komisja zabezpieczyła interesy robotników przed dowolnym skracaniem czasu pracy.

Orzeczenie Komisji z natury zakresu swych kompetencji nie ma potrzeby obejmować spraw już między stronami uzgodnionych i dlatego w niczem nie uchybia zwyczajom i umowom korzystniejszym lub też regulującym sprawy orzeczeniem nieobjęte.

Liczne sprawy wysunięte przez robotników w materji ochrony życia, zdrowia i pracy robotników znajdują odpowiednie unormowanie w obowiązujących przepisach prawa. W tej dziedzinie współdziałanie zainteresowanych z Inspekcją Pracy odniesie należyty skutek, którego nie zapewni powtórzenie umowy znanych wszystkim przepisów prawa publicznego.

Sprawa wynagrodzenia robotnika za pierwsze trzy dni choroby została uregulowana ustawą o ubezpieczeniu społecznym, natomiast zagadnienie odszkodowania robotników za nieubezpieczenie chorobowe nie wymaga dodatkowych postanowień wobec treści obowiązujących przepisów w materji ubezpieczenia chorobowego i kodeksu zobowiązań.

Komisja uznała za słuszny postulat robotników ażeby zatrudnieniu ich nadać cechy stałości i dlatego w żadnej mierze nie może aprobować zatrudniania robotników na wyrwyki w ten sposób, że dziennie pracować on będzie 2 czy 3 godziny.

Słusznym się również wydawał postulat robotników, ażeby pracownik za przerwy w pracy wynikłe z winy pracodawcy otrzymywał należne mu wynagrodzenie. Obowiązujący w tej mierze art. 445 Kodeksu zobowiązań zabezpiecza

całkowicie pretensje robotników. Jednocześnie Komisja uważając, że brak materiału lub przeszkoda w ruchu powstałe przed rozpoczęciem pracy, choćby bez winy pracodawcy, uzasadniają pretensje pracownika do odszkodowania, jeżeli pracownik do pracy się już stawił, przyznała w tych wypadkach robotnikom wynagrodzenie w wysokości dwugodzinnego zarobku. Tam, gdzie zarobek określony jest w inny sposób, przyjęć należy kwotę, jaką normalnie robotnik w ciągu 2-ch godzin by zarobił.

Doceniając doniosłą rolę społecznych biur pośrednictwa pracy, Komisja nie widzi żadnych trudności, ażeby Związek zawodowy, który w statucie zastrzegł sobie odpowiednie uprawnienie, podjął akcję zapośredniczenia robotników po dokonaniu czynności prawem przewidzianych, a dotyczących legalizacji społecznego biura pośrednictwa pracy.

Sprawa ksiąteczek obrachunkowych, niezatrudniania w godzinach nadliczbowych, przekraczania czasu pracy jest uregulowana przepisami prawnymi i wypowiedanie się w tej sprawie jest zbyteczne.

Co do mężów zaufania czy delegatów na budowie, Komisja stwierdza, że prześladowanie i szykanowanie a tembardziej wydalanie mężów zaufania czy delegatów z tytułu pełnionych przez nich funkcji jest niedopuszczalne.

Dodatkowe wynagradzanie robotników za prace wykonywane poza okręgiem siedziby przedsiębiorstwa powinno być jaknajmniej stosowane, ponieważ ten sposób zatrudniania przeczyłby zasadzie zatrudniania robotników miejscowych, co należy uznać za postulat niezmiernie ważny. Delegowanie robotników powinno mieć miejsce wyłącznie w stosunku do specjalistów, których na danym terenie znaleźć można, i dlatego, jako zjawisko nie powszechne, lecz sporadyczne, winno być normowane na podstawie umów indywidualnych.

Przewodniczący:

(—) *Wacław Prenter*

Naczelnik Wydziału

Ministerstwa Opieki Społecznej

Członek

(—) *Antoni Gerstman*

Wiceprezes Sądu Apelacyjnego we Lwowie

Członek

(—) *Franciszek Szczygiel*

Naczelnik Wydziału komunikacyjno - budowlanego Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie.

—oOo—

239.

OBWIESZCZENIE

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 26 maja 1936 r.

w sprawie podania o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze m. Lwowa orzeczeniu Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dnia 18 maja 1936 r.

Związek Zawodowy Architektów i Budowniczych we Lwowie wniósł do Ministra Opieki Społecznej w myśl art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 604) oraz § 49 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 stycznia 1934 r. w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz Ministrem Przemysłu i Handlu (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 104) podanie o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze m. Lwowa orzeczeniu Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla przemysłu budowlanego na obszarze m. Lwowa z dnia 18 maja 1936 r.

Tekst orzeczenia podany jest w załączniku do zarządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 26 maja 1936 r. o zatwierdzeniu orzeczenia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla przemysłu budowlanego na obszarze m. Lwowa z dnia 18 maja 1936 r. (Monitor Polski z 1936 r. Nr. 131, poz. 238).

Przeciw nadaniu orzeczeniu mocy powszechnie obowiązującej każda osoba zainteresowana może wnieść sprzeciw do Ministra Opieki Społecznej. Sprzeciw należy wnieść za pośrednictwem Inspektora Pracy VIII Okręgu (Lwów, pl. Smolki Nr. 3) w ciągu dni 14-tu od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Kościalkowski.*